

RI CARTA RI XUTZ'IB'AJ RI SAN PABLO CHE RI TITO

Ri apóstol Pablo kuchap u tz'ib'axik jun carta che ri qachalal Tito

1 In wa!, ri Pablo, in patänil re ri Dios. Xuquje! in apóstol, jun chke ru taqo'n ri Jesucristo. Ri Are' xintaqowik rech kintob'an chke ri winaq ri e cha'tal rumal ri Dios rech kekojonik. Je ri' xuquje! rech käketamaj na ri qas u b'anik ri kojonik che ri Cristo, xuquje! rech kekowin che retamaxik jas ri qas u q'ijilaxik ri qa Dios. **2** We käketamaj ri qas kojonik, käku'b'i na ki k'ux chi ya k'o chik ki k'aslemal ri man k'o tä u k'isik. Ri Dios ri man kub'an tä tzij xuchi'j loq we k'aslemal ri' k'ä mäja! kuchap u b'anik ri kajulew ojer. **3** Kämik k'ut, are wa' ri qas q'ij ri xuchomaj ri Dios chi kuk'ut na ru Loq' Pixab' chqwäch. Are k'u ri Dios ri To'l Qe, are yo'winaq wa' pa nu q'ab!. In u taqom k'u chutzijoxik we tzij ri!. **4** Kintz'ib'aj b'i we wuj ri' chawe, Tito, je' ta ne chi qas at nu k'ojol rumal chi ri uj junam uj kojoninaq che ri Qajaw Jesucristo. Are ta ri Dios qa Tat xuquje! ri Qajaw Jesucristo ri To'l Qe, kutoq'ob'isaj a wäch, kub'ano chi kuxlan rawanima!.

Ri kub'an ri Tito pa ri Creta

5 Ri in xatinya kan pa Creta rech kak'is u b'anik ri k'ä kraj na, kab'an u b'anik ronojel, xuquje! rech keakoj na k'amal taq ki b'e ri kojonelab' pa konojel taq ri tinimit, junam jas ri taqanik ri nu yo'm chawe. **6** We jun kraj kok che k'amal ki b'e ri kojonelab', tzrajwaxik ri' chi man käriqtaj tä etzelal chrij, xuquje! chi xa jun ri rioxqil k'olik. Rajwaxik chi konojel ri ralk'ual e kojonelab', keniman chke ri ketaqan pa ki wi', xuquje! man k'o tä tzij käb'ix chkij chi qas tzij k'o ri man utz taj ri käka'no. **7** Apachin jun ri kok che obispo,^a tzrajwaxik wi chi jikom ru k'aslemal, man k'o tä etzelal kub'ano, rumal chi yo'm pu q'ab' ri rilik, xuquje! ru b'anik ri kätaqan wi ri Dios. Munimarisaj rib', mub'an k'a'nal, mäq'ab'arik, man

---

^a 1:7 "Obispo": Chawila' ri 1 Timoteo 3:1.

kutzukuj tä u b'anik ch'oj, man kurayij tä k'u u ch'akik puaq ri k'ixb'al u k'amik. ⁸Xane rajwaxik chi käch'awik, utz kub'an che ki k'ulaxik ri winaq ri keopan ruk', amaql'el kurayij u b'anik utzil. Xuquje' rajwaxik chi utz u chomanik, jikom ri ranima', xuquje' utz u k'aslemal cho ri Dios. Rajwaxik chi kuchajij paciencia, man kub'an taj xa jas ri kraj ri are!.

⁹Rajwaxik chi qas jikom ranima' ri are' chrij ru Loq' Pixab' ri Dios junam jas ri k'utum chuwäch, rech ri are' käkowinik kuwalijisaj ri kanima' ri qachalal, keupixb'aj ruk' ri utzalaj tijonik ri man k'o tä etzelal chupam, xuquje' rajwaxik käna'w chuk'utik chi are ri qas tzij ri tajin kuk'ut chkiwäch ri winaq ri xa kek'ulelanik.

¹⁰Je wa' kinb'ij rumal chi e k'ia ri man keniman taj, más k'u na chkixol ri kojonelab' aj Israel, ri ketoq'in che ki b'anik jastaq ri man k'o tä ki patän. K'ia ri käkib'ij, kesub'taj k'u ri winaq kumal. ¹¹We winaq ri' rajwaxik kätz'apix u pa ki chi' rumal chi tajin kekitukij ri qa nan qa tat kachi'l ri kalk'ual ruk' tijonik ri man taqal taj. Xa käka'n wa' rech käkich'ak puaq ri k'ixb'al u k'amik.

¹²K'o jun chke ri winaq aj Creta, jun achi ri käb'ix che chi are q'alajisanel, ri xub'ij chkij ru winaqil aj Creta: "Ri e are' xaq käka'n tzij, e itzel taq winaq, e jiq'ab', xuquje' e saq'orib'", —xcha ri!. ¹³Ri xub'ij ri achi ri' are ri qas tzij. Rumal wa' rajwaxik chi ko keapixb'aj, cheayaja' rech qas tzij kekojonik, jikom ri kanima', ¹⁴rech man käkikoj tä ri ki pukanik ri winaq aj Israel ri xaq pa ki jolom kepe wi, xuquje' rech man keniman tä che ri ki taqanik ri winaq ri ki yo'm kan ri qas tzij re ru Loq' Pixab' ri Dios.

¹⁵Qas utz ronojel chke ri winaq ri käkichomaj xaq xuwi ri utzil. Are k'u ri winaq ri man utz tä ri käkichomaj, ri man e kojonelab' taj, man k'o tä jub'iq' ri qas utz chke ri e are!. Rumal chi man utz tä ri käkichomaj, man utz tä k'u ri käkina' pa kanima'. ¹⁶We winaq ri' käkib'ij chi k'o nimalaj ketamb'al chrij ri Dios. Are k'u rumal ri ki k'aslemal, xuquje' ronojel ri käka'no, q'alaj chi man käkib'ij tä ri qas tzij. Etzeltajinaq ri ki k'aslemal chuwäch ri Dios. Man e nimanelab' taj, man kekowin tä k'ut käka'n ri utzil.

Rajwaxik ri utzalaj tijonik ri man k'o tä etzelal chupam

2 ¹Ri at k'ut, Tito, ronojel ri katzijoj, rajwaxik je' jas ri k'o chupam ri utzalaj tijonik ri man k'o tä etzelal chupam. ²Cheatijoj ri achijab' ri ya k'o chi ki junab' chi mäkiya u wi' ri käkitijo, o apachike ri käka'no, chi man xaq tä kexi'ninik, rech nim ke'il wi, xuquje' utz ri kechomanik, man käka'n taj xa jas ri käkaj ri e are!. Rajwaxik chi jikom ri kanima' pa ronojel, chi e are' utzalaj taq kojonelab', kekaj ri winaq, xuquje' nim ri ki paciencia chuch'ijik ronojel ri käpe pa ki wi!. ³Xuquje' cheatijoj ri ixoqib' ri ya k'o chi ki junab' chi rajwaxik utz ri ki k'aslemal cho ri Dios,

chi mäkiyak tzijtal, meq'ab'arik, xane rajwaxik käkik'ut ri utzalaj no'j chkiwäch ri nik'iaj chik. ⁴Rajwaxik käkik'ut chkiwäch ri ak'al taq ixoqib' chi kekaj ri kachajil, xuquje' kekaj taq ri kal. ⁵Ri ixoqib' ri k'o chi ki junab' rajwaxik käkiya ki no'j ri ak'al taq ixoqib' rech utz ri kechomanik, man käka'n taj xa jas ri käkaj ri e are', ch'ajch'oj k'u ri kanima', utz käka'n che rilixik ri kachoch, käka'n utzil chke konojel, xuquje' keniman chke ri kachajil. Je ri' rech ri nik'iaj winaq chik, pune käkib'ij tzij ri man utz taj chrij ru Loq' Pixab' ri Dios, q'alaj chi man tzij tä ri' ri käkib'ij.

⁶Cheapixb'aj ri alab'om xuquje', rech utz ri ki chomanik, man käka'n tä k'u xa jas ri käkaj ri e are'. ⁷Chak'utu jun utzalaj no'j chkiwäch ri qachalal pa ronojel ri kab'ano. Aretaq keatijoq, xaq xuwi utzalaj tijonik kak'ut chkiwäch, xaq matxi'ninik. ⁸Cheatzijob'ej ruk' utzalaj taq tzij rech man k'o tä jun katyajowik. Je ri' kel na u k'ixb'al apachin ri kraj katuk'ulelaj, rumal chi man käriqtaj tä ri man utz tä u b'ixik chkjij ri kojonelab'.

⁹Cheapixb'aj ri patäninelab' chi käkinimaj ronojel ri ketaq wi, mek'ulelanik, xane utz kech'awik, rech utz ke'il wi rumal ri ki patrón. ¹⁰Man kuya' taj käka'n elaq', xane rajwaxik chi qas jikom ri kanima' pa ronojel. Rumal k'u ri utzalaj ki k'aslemal käq'alajin chkiwäch ri winaq chi qas tzij je'l na u nimaxik ru Loq' Pixab' ri Dios ri To'l Qe.

¹¹Ri Dios u k'utum chi kujraj, u b'anom k'u toq'ob' chqe che qa to'ik nimalaj qonojel ri uj winaq. ¹²Rumal chi ri Dios xutoq'ob'isaj qa wäch, je ri' xqetamaj chi rajwaxik käqaya kan ri ojer k'aslemal ri xujk'oji wi aretaq man xujniman tä che ru Loq' Pixab' ri Dios, xuquje' käqaya kan ri itzel taq qa rayinik. Je ri' kujkowinik käqa'no jachike ri utz, ri jikom, man käqa'n tä xa jas ri käqaj uj, xane kujpatänin che ri Dios pa ri qa k'aslemal waral cho we uwächulew. ¹³Kujeyen k'u che ri je'lalaj q'ij ri ku'l wi qa k'ux, ri b'im kan chqe, aretaq käpe ri nimalaj qa Dios, ri Jesucristo, ri xuquje' are To'l Qe. Känimarisax k'u na u q'ij aretaq käpetik. ¹⁴Ri Qajaw Jesús xuya rib' rech käkämisax rumal qech che quesaxik chupam ri etzelal, xuquje' rech kub'an qas ch'ajch'oj che ri qanima', kujok k'u na che u winaqlí ri Dios, amaq'el k'ut käqatij qa q'ij chub'anik ronojel u wäch utzil.

¹⁵Are wa' ri rajwaxik keatijoq ri kojonelab' che, xuquje' rajwaxik kawalijisaj ri kanima'. Cheapixb'aj rech q'alaj ri man utz taj ri käka'no. Chak'utu' chi k'o a taqanik pa ki wi' rech man k'o tä k'u jun ri mat nim katril wi.

Waral käqil wi ri rajwaxik pa ri ki k'aslemal ri kojonelab'

3 ¹Chana'taj chke ri kojonelab' chi käkiya kib' pa taqik chke ri q'atal taq tzij, xuquje' chke konojel ri winaq ri yo'm pa ki q'ab' chi ketaqan pa ki wi'. Chenimanoq. Rajwaxik xuquje' chi amaq'el k'o pa kanima' ri

rayinik chub'anik ronojel u wäch utzil. ²Chab'ij chke chi mäkiyak tzijtal chrij apachin jun winaq. Rajwaxik chi kech'awik, man käkitzukuj tä ch'oj, xane utz kanima' chke konojel ri winaq, käkitoq'ob'isaj k'u ki wäch.

³Je ri' kinb'ij rumal chi ri uj nimalaj qonojel, nab'e kanoq ri uj xuquje' man xujniman tä che ri Dios, man xok tä tzij pa qa jolom, jech' ri qa chomanik, man utz tä ri qa k'aslemal. Xqa'n ronojel u wäch ri man utz taj ri xqarayij, xa jas ri xqaj chqawäch. Aretaq k'ä mäja' uj kojonelab!, xqa'n ri etzelal, xqarayij jastaq ri man qech taj. Tzel na xeqil nik'iaj winaq chik, xuquje' tzel xujkil uj ri e are!. ⁴Are k'u ri Dios ri To'l Qe, xuk'ut ri rutzil chqawäch, xuquje' xuk'ut chqawäch chi sib'alaj kujraj nimalaj qonojel ri uj winaq. ⁵Je ri' ri Are' xujuto'. Man xub'an tä k'u wa' rumal chi jikom qa'nom chub'anik jujun taq utzil, xane xaq xuwi rumal chi xel u k'ux chqe. Xuch'aj ri qanima', xresaj ri etzelal, xub'an k'ak' che ri qa k'aslemal rumal ri Loq'alaj Espíritu, je' ta ne chi xil chi na qa wäch jumul chik.

⁶Ri Dios u yo'm ri Loq'alaj Espíritu pa qanima' rumal ri Jesucristo ri To'l Qe. Sib'alaj nim k'u ri utzil qa riqom rumal. ⁷Je ri' xub'ano, xutoq'ob'isaj qa wäch rech käjikomataj na ri qa k'aslemal cho ri Dios, kujutzir k'u na ruk', rech käqechb'ej na qe ri k'aslemal ri man k'o tä u k'isik. Are wa' ri qeye'm.

⁸Ri kinb'ij are wa' ri qas tzij. Kwaj k'ut chi ko keapixb'aj ri winaq ruk' we tzij ri' ri kinb'ij chawe, rech ri winaq ri kekojon che ri Dios käkitij na ki q'ij chub'anik ronojel u wäch utzil. Ri utzil ri käka'n ri qachalal, e utz na, k'o ki patän chke konojel ri winaq. ⁹Chaya kan ri mox taq chomanik, xuquje' ri puk ri kätzijox chkjij ri qa nan qa tat ojer. Chab'ij chke ri qachalal chi mech'ojin chrij ru Pixab' ri Moisés. Wa' we ri' man k'o tä ki b'eyal, man k'o tä k'u ki patän.

¹⁰We k'o jun ri tajin kukoj ki k'ux ri qachalal rech käkitasala kib', chayaja', chab'ij che chukamul oxmul chi mub'ana wa!. We k'u man kok ri tzij pu jolom, man känimana tä chawe, chawesaj b'i ri winaq ri!. ¹¹Aretaq jun winaq je' kub'an wa' awetam chi qas tzij sachinaq ri are!. Ri etzelal ri tajin kub'ano, are käk'utuwik chi are jun ajmak ri sachinaq.

Ri apóstol Pablo kuya ri k'isb'al pixb'enik che ri Tito

¹²Aretaq kintaq b'i ri Artemas o ri Tíquico awuk', chatzukuj jas kab'ano rech katopan che wilik pa ri tinimit Nicópolis, rumal chi nu chomam kinkanaj kan chila' pa taq ri q'ij ri sib'alaj k'o tew. ¹³Chab'ana ronojel ri katkowin che chuto'ik ri Zenas ri kojol tzij, xuquje' chuto'ik ri Apolos. Chaya ronojel ri rajwaxik chke rech käkitaqeji ri ki b'e, xuquje' rech k'o ronojel ri kajwataj na chke. ¹⁴Cheapixb'aj ri qachalal chi chketamaj u b'anik ronojel u wäch utzil, xuquje' rech käketamaj ki to'ik nik'iaj qachalal chik, rech k'o u patän ri ki k'aslemal, man xaq tä loq' kek'oji'k.

Ri apóstol Pablo kutaq b'i rutzil ki wäch ri
kojonelab', xuquje' kuta' tewchib'al pa ki wi'

¹⁵Konojel ri e k'o wuk' waral käkitaq b'i rutzil a wäch. Chaya rutzil
ki wäch konojel ri loq'alaj taq qachi'l kojonelab!. Are ta b'a' ri Dios
kätoq'ob'isan i wäch ix iwonojel. Amén.